

PROJEKT ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA LUBLIN

w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Gabriela Narutowicza,
Peowiaków, Tadeusza Kościuszki.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

OPRACOWANIE: Ewa Drozd

Czerwiec 2014

WYŁOŻENIE DO WGLĄDU PUBLICZNEGO W DNIACH OD 05.09.2014 R. DO 26.09.2014 R.

Spis treści

1 WSTĘP – INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	1
2 GŁÓWNE CELE PROGNOZY	1
3 ZAKRES PROGNOZY	3
4 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
5 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	6
6 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	7
7 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	9
8 CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA.....	9
8.1 BUDOWA GEOLOGICZNA	10
8.2 UKSZTAŁTOWANIE TERENU.....	11
8.3 WODY PODZIEMNE.....	11
8.4 WODY POWIERZCHNIOWE.....	12
8.5 KLIMAT.....	12
8.6 GLEBY	14
8.7 ROŚLINNOŚĆ.....	14
9 ISTNIEJĄCY STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	15
9.1 STAN JAKOŚCI POWIETRZA.....	15
9.2 KLIMAT AKUSTYCZNY.....	16
9.3 STAN WÓD.....	17
9.4 STAN GLEBY I POWIERZCHNI ZIEMI.....	18
10 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	18
11 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	19
12 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	19
12.1 OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	19
12.2 OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE INNYCH PRZEPISÓW.....	19
12.3 POZOSTAŁE ELEMENTY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO.....	20
13 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	20
14 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	22
14.1 OGÓLNE USTALENIA ZMIANY STUDIUM.....	22
14.2 SZCZEGÓŁOWA PROGNOZA WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM.....	23
14.3 WPŁYW USTALEŃ STUDIUM NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	23
14.4 WPŁYW USTALEŃ ZMIANY STUDIUM W KONTEKŚCIE OBIEKTU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO NA STAN ŚRODOWISKA (ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNINIEM KLIMATU AKUSTYCZNEGO).....	25
14.5 WPŁYW USTALEŃ ZMIANY STUDIUM W KONTEKŚCIE OBIEKTU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO NA ZABYTKI.....	27
14.6 USTALENIA ODPDZIAŁUJĄCE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	27
14.7 WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA CELE ŚRODOWISKOWE DLA JEDNOLITYCH WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH, OKREŚLONYCH W „PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA WIŚŁY”.....	27
15 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	28
16 PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM.....	29
17 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	29

1 WSTĘP – INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Podstawę prawną wykonania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki stanowi:

- Uchwała nr 1073/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012, poz.647, z późn.zm.);
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2013, poz.1235 z późn.zm.).

Analiza zasadności przystąpienia do zmiany studium wskazuje na potrzebę zmian, czego wynikiem jest podjęcie powyższej uchwały o przystąpieniu. Częścią toku postępowania planistycznego jest sporządzenie dokumentu prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium.

Prognoza została sporządzona zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz.1235 z późn.zm.).

2 GŁÓWNE CELE PROGNOZY

Prognoza pozwala na zidentyfikowanie zagrożeń dla środowiska jakie mogą powstać w wyniku realizacji ustaleń zmian wprowadzonych w studium oraz określić działania mające na celu ograniczenie ewentualnie występujących negatywnych skutków środowiskowych. Analiza ustaleń dokumentów planistycznych na etapie ich powstawania jest zgodna z zasadą eliminacji zagrożeń u źródła, co przynosi pozytywne efekty społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, a przede wszystkim środowiskowe. Zmiany zagospodarowania przestrzeni zazwyczaj odbywają się kosztem środowiska. Powstające dokumenty planistyczne muszą więc z jednej strony spełniać wymagania z zakresu ochrony środowiska, a z drugiej powinny realizować potrzeby społeczno – gospodarcze.

W prognozie zawarte są oceny skutków ustaleń zmiany studium wynikające z przyjętych rozwiązań oraz możliwości występowania zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi i środowiska biogeograficznego, poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla stanu środowiska, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na biofizyczne zdrowotne komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie zmiany studium;
- współpracę autora prognozy z autorem projektu zmiany studium celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców;
- pełne poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organów samorządu o skutkach wpływu ustaleń zmiany studium dla środowiska przyrodniczego.

Tak więc prognoza opiera się przede wszystkim na licznych analizach pozwalających na identyfikację procesów i wartości środowiska. Po tym etapie możliwa jest ocena potencjalnych skutków realizacji ustaleń planistycznych wprowadzonych na obszarze opracowania, co stanowi główny cel prognozy. Zadanie to wymaga interdyscyplinarnej analizy procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przy uwzględnieniu zmian w szeroko rozumianym otoczeniu. Tak szeroki zakres wiedzy pozwoli na osiągnięcie głównego celu dokumentu, a więc wykazanie, jak planowany sposób zagospodarowania wpłynie na środowisko i czy nie naruszy zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Wprowadzane ustalenia planistyczne, a następnie ich realizacja mogą powodować oddziaływania na niektóre komponenty środowiska, np.: wody powierzchniowe i podziemne, klimat lokalny, hałas, bioróżnorodność, ukształtowanie terenu, stan gleb, stan powietrza.

Celem prognozy jest również wyeliminowanie na etapie sporządzania zmiany studium ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju na analizowanym obszarze i w jego otoczeniu oraz zbadanie w jakim stopniu zasada zrównoważonego rozwoju, a w tym ochrona środowiska, zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie i jakie mogą być skutki negatywne i pozytywne dla środowiska w wyniku realizacji działań zawartych w projekcie.

W efekcie prognoza umożliwi wprowadzenie ustaleń, umożliwiających zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej jak i całego miasta. Celem prognozy jest również ocena na ile ustalenia, obok zachowania istniejących wartości zasobów środowiska, pozwolą na wzbogacenie lub odtworzenie obniżonych, zdegradowanych wartości. Wskaże w jakim stopniu istniejące zagrożenia ulegną obniżeniu bądź spotęgowaniu. Celem pośrednim prognozy są oceny konieczne, wynikające z cytowanej ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na

środowisko. Należą do nich m. in.: określenie możliwości oddziaływań transgranicznych i na obszary Natura 2000, identyfikacja obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe, zaproponowanie rozwiązań ograniczających, zapobiegających i kompensujących negatywne oddziaływanie oraz zaproponowanie rozwiązań alternatywnych.

Reasumując prognoza to dokument nie rozstrzygający o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami w studium, a jedynie przedstawiający jego prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń na poszczególne komponenty środowiska wraz z ich wzajemnymi powiązaniami (tj. ekosystemy, krajobraz, ludzie, dobra materialne, dobra kultury).

3 ZAKRES PROGNOZY

Zakres prognozy wynika z zapisów art. 51 i 52 cytowanej ustawy oraz opinii instytucji uzgadniających jej zakres tj. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie oraz Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Zakres i stopień szczegółowości prognozy został uzgodniony następującymi pismami:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie znak: WOOŚ.411.24.2014.MH z dnia 26 czerwca 2014 r.
- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, pismo nr NZ-700/19/2014 z dnia 16 czerwca 2014 r.

W wymienionych wyżej dokumentach szczególną uwagę zwrócono na następujące zagadnienia:

- wg RDOŚ – prognoza powinna:
 - określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody;
 - zidentyfikować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, wodę, powierzchnie ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między innymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Z uwagi na planowaną lokalizację strefy rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w analizie należy szczególnie uwzględnić wpływ projektowanego przeznaczenia terenu na klimat akustyczny oraz stan atmosfery ze względu na przewidywany wzrost natężenia ruchu samochodowego, a także zabytki ze względu na położenie w obrębie zabytkowej części miasta.

- przeanalizować wpływ projektowanej zmiany studium na istniejące i projektowane na terenie miasta Lublin ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi strefami ochronnymi; należy przeanalizować i ocenić czy ustalenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin umożliwiają spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” (MP z 2011 r. Nr 49, poz. 549) wynikającymi z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz art. 38 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.).
- przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- wg Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego prognoza powinna:
 - być sporządzona w zakresie określonym w art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm);
 - ustalać granice terenów podlegających ochronie przed hałasem zgodnie z wymogami art. 114 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm);
 - ustalać granice obszarów ograniczonego użytkowania (w miarę potrzeb i w przypadku ich występowania);
 - określać sposób rozwiązania gospodarki wodno - ściekowej i gospodarki odpadami.

4 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Dokumentami powiązanymi z niniejszą prognozą są następujące opracowania:

- Uchwała nr 1073/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie

z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki,

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012, poz.647 z późn. zm.),
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2013, poz.1235 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 r. poz. 627 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007, Nr 120, poz. 826),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. 2008 r. poz. 143.896),
- Opracowanie ekofizjograficzne dla części VIII - Śródmieście w obszarze ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki;
- Inwentaryzację przyrodniczą miasta Lublin, Lublin 1998 r. pod kier. Tadeusza J. Chmielewskiego,
- Mapa akustyczna dla miasta Lublina , SGS EKO-PROJEKT Sp. z oo. 2012 r.,
- Miejski plan reagowania kryzysowego, UM Lublin,
- Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim za 2010r. WIOŚ w Lublinie 2011r.,
- Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski, arkusz Lublin, PIG Warszawa 1982, Marian Harasimiuk, Andrzej Henkiel,
- Program ochrony powietrza miasta Lublina, Opole, wrzesień 2008, ATMOTERM, opracowanie pod kier. dr Wojciecha Rogali,
- Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2012 r., WIOŚ w Lublinie 2013, pod kier. Leszka Żelaznego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin" przyjętego uchwałą Nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2000 r. zmienionego uchwałą Nr 165/XI/2011 Rady Miasta Lublin z dnia 30 czerwca 2011 r.,

- mapy geologiczne, hydrologiczne, sozologiczne, geologiczno – inżynierskie, geomorfologiczne.

5 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych skutków związanych z realizacją ustaleń zmiany studium. W opracowaniu prognozy posłużono się opisową analizą prawdopodobnych skutków oddziaływania na środowisko oraz na zdrowie i dobrobyt ludzi, jakie mogą wystąpić w przypadku realizacji ustaleń zmiany studium.

W procedurze rozpatrywania oddziaływania uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Ocenę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych zaproponowanych przez projektanta - urbanistę. W ocenie wykorzystano metodę prostego prognozowania posługując się metodą analogii do oddziaływania istniejących tego typu inwestycji. Analizy przeprowadzone w ramach prognozy oparto na założeniach, że stanem odniesienia prognozy są:

- istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu, określony w opracowaniu ekofizjograficznym wykonanym dla potrzeb studium;
- uwarunkowania wynikające z obecnego zagospodarowania obszaru objętego zmianą studium;
- ustalenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- działania związane z realizacją infrastruktury,

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej. Kolejnym krokiem jest analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie wystąpią na skutek realizacji ustaleń zmiany studium. Etapem końcowym jest ocena skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń zmiany studium oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, wynikających z troski o osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Opracowanie złożone jest z następujących głównych części:

- rozpoznanie uwarunkowań występujących w obszarze opracowania;
- analiza ustaleń projektu zmiany studium w omawianym obszarze;
- identyfikacja i prognoza prawdopodobnych zmian stanu środowiska na skutek realizacji ustaleń projektu zmiany studium wraz z określeniem ich możliwego zasięgu;
- prognoza możliwego wpływu zmian środowiska na zdrowie i warunki życia mieszkańców;
- propozycje modyfikacji ustaleń zmiany studium oraz działań i przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia negatywnego wpływ proponowanych rozwiązań na środowisko przyrodnicze i warunki życia mieszkańców.

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zapoznano się z projektem zmiany studium zagospodarowania przestrzennego;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami obejmującymi obszar;
- dokonano oceny projektu zmiany studium w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję lokalną;
- dokonano analizy czynników mających wpływ (negatywny i pozytywny) na środowisko i jego komponenty;

6 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Realizacja postanowień projektu zmiany studium w postaci planów miejscowych, a następnie konkretnych inwestycji może wpłynąć na środowisko, oddziałując na poszczególne komponenty przyrodnicze. Skutki realizacji postanowień projektowanego dokumentu (projektu zmiany studium) można będzie przeanalizować po przeprowadzeniu monitoringu ukazującego stan poszczególnych komponentów środowiskowych. Monitoring powinien być przeprowadzany w określonych odstępach czasowych uregulowanych przepisami odrębnymi. Porównanie stanu początkowego (przed zmianą dokumentu studium), ze stanem późniejszym (funkcjonowaniem terenu zgodnie z przepisami planów miejscowych, tworzonych zgodnie z kierunkami

wyznaczonymi w studium) umożliwi dopiero dokładne stwierdzenie wpływu ustaleń planistycznych i realizacji dokumentów planistycznych na poszczególne komponenty środowiska. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012, poz.647, z późn. zm.), organ sporządzający dokument planistyczny zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień tego dokumentu. W propozycjach dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu należy uwzględnić m.in.:

- rejestrowanie wniosków o sporządzenie lub zmianę studium, gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę, gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- ocenę i aktualizację form ochrony najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego;
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, powierzchni urządzonych terenów zieleni);
- ocena zmian geokomponentów środowiska określona w innych dokumentach i raportach,
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego wykonywane 1 raz na 4 lata.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska wykonywanego według metod preferencyjnych określonych w przepisach szczególnych, odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. W celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Gminy, w tym przypadku do Urzędu Miasta Lublin. Ujednolicony system pomiarów i ocen związanych ze stanem środowiska wprowadziła ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska za pomocą Państwowego Monitoringu Środowiska. Wszelkie dane prowadzonych monitoringów są zebrane w raportach rocznych, danych Urzędu Statystycznego i innych jednostek administracji państwowej. Uzyskane wyniki przeprowadzonych analiz z monitoringu poszczególnych komponentów umożliwią określenie stanu i ewentualnych przekroczeń normatywnych (dotrzymanie standardów jakości środowiska). Umożliwi to podanie przyczyn zmian zarówno negatywnych jak i pozytywnych. W przypadku zmian negatywnych i występowania przekroczeń standardów możliwe będzie

wyznaczenie obszarów występowania przekroczeń i odpowiedniego zagospodarowania takich terenów.

W celu sporządzenia prawidłowej oceny zachodzących zmian w środowisku największe znaczenie ma prowadzenie monitoringu: jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu w obrębie stref mieszkaniowych, obserwację stanu flory i inwentaryzacja gatunków fauny.

7 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Dla planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji ustaleń zmiany studium nie występuje transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Jest to spowodowane tym, że oddziaływanie transgraniczne, wychodzące poza granice kraju w jakim położony jest obszar projektu nie występuje w formie bezpośredniej - tereny objęte projektem zmiany studium nie są położone przy granicy państwa. Jeśli chodzi o znaczące oddziaływanie pośrednie ustaleń planistycznych na środowisko, uwzględniając powiązania geokomponentów w obszarze projektu i poza jego granicami, można stwierdzić, że ustalenia zmiany studium biorą pod uwagę zachowanie standardów jakości środowiska dla poszczególnych elementów przyrodniczych (woda, powietrze, stan gleb itp.).

8 CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA

Uchwała nr 1073/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin obejmuje rejon ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki. Jest to ważne miejsce kształtujące obraz miasta ze względu na położenie wzdłuż głównej ulicy – Krakowskie Przedmieście. Historycznie była to część drogi łączącej Kraków ze wschodem, z tego względu przez długi czas był to najważniejszy trakt komunikacyjny miasta. Od początku pełniła istotną funkcję handlowo-usługową, również tu mieściły się siedziby najważniejszych urzędów i instytucji miasta. Analizowany teren zlokalizowany jest w bliskim sąsiedztwie najcenniejszych historycznie i kulturowo obszarów Lublina.

Według J. Kondrackiego obszar opracowania położony jest na terenie mezoregionu – Północno-Wschodni (343.12). Wspomniany mezoregion należy do Megaregionu - Pozaalpejska Europa Środkowa (oznaczenie 3), Prowincji - Wyżyny Polskie (oznaczenie 34), Podprowincji -

Wyżyna Lubelsko – Lwowska (oznaczenie 343) i Makroregionu – Wyżyna Lubelska (oznaczenie 343.1).

8.1 BUDOWA GEOLOGICZNA

Analizowany teren jak i obszar całego Lublina znajduje się w obrębie jednostki geologicznej zwanej niecką lubelską. Najniższe partie podłoża stanowi prekambryjski maszyn krystaliczny płyty wschodnioeuropejskiej pokryty młodszymi utworami paleozoicznymi. Osady dewonu wykształcone w postaci piasków z wkładkami mułowców (dewon dolny) i skały węglanowe (dewon górny) łącznie przekraczają 2600 m miąższości. Nad nimi zalegają osady karbonu budujące wielki basen węglowy. Zaslugują one na szczególną uwagę ze względu na fakt, iż tworzą samodzielną jednostkę strukturalną różniącą się od skał podłoża i młodszych, leżących nad nimi utworów mezozoiku. Wśród osadów karbonu istotne znaczenie posiadają tzw. warstwy lubelskie (westfal), które charakteryzują się występowaniem pokładów węgla kamiennego.

Pokrywę mezozoiczną budują skały osadowe, a wśród nich węglanowe osady jury środkowej i górnej nierozdzielone, piaszczysto – węglanowe osady kredy dolnej i potężna seria (około 800 – 900 m) skał węglanowych i węglano – krzemionkowych górnej kredy. Te ostatnie, należące do górnego mastrychtu, reprezentowane są przez miękkie skały typu kredy piszącej przechodzące ku górze w kompleks utworów z przewagą margli i opok z minimalnym udziałem gez. Cechą charakterystyczną utworów górnej kredy jest ich duże spękanie.

Skały trzeciorzędu (kenozoik) o miąższości kilkudziesięciu metrów wykształcone najczęściej w postaci gez i stratygraficznie należące do paleocenu występują zwartą pokrywą w zachodniej części miasta i stanowią warstwę podścielającą dla zalegających tu lessów. Granicą zwartego występowania paleocenu jest dolina Bystrzycy.

Najbardziej istotne znaczenie w budowie geologicznej obszaru opracowania mają utwory czwartorzędowe ponieważ mają one największe odzwierciedlenie w krajobrazie. Dotyczy to zarówno rzeźby terenu jak i szaty roślinnej nie tylko dla analizowanego terenu ale i całego miasta. Przypowierzchniowa budowa geologiczna ukształtowana została w okresie zlodowaceń zwłaszcza w stadiale głównym Wisły przy dominującym udziale akumulacji lessowej na Płaskowyżu Nałęczowskim oraz mułków piaszczystych i piasków lessopodobnych na terenach poza zasięgiem akumulacji lessu. Utwory najmłodsze (holoceńskie), występujące poza obszarem opracowania zmiany studium, stanowią piaski i gliny aluwialne facji powodziowej dolin rzecznych (mady). Wypełniają one głównie doliny rzeczne (Bystrzycy i Czechówki) oraz zagłębienia terenu. Najważniejszym elementem budowy geologicznej jest pokrywa lessowa. Lessy są gruntami mineralnymi reprezentowane głównie przez pyły, pyły piaszczyste, lokalnie pyły na pograniczu glin pylastych i glin zwartych i półzwartych. Miąższość ich wynosi przeważnie powyżej 4,5 m. Lessy podatne są na procesy erozji wietrznej i wodnej stanowią podłoże na którym powstał swoisty

krajobraz. Genetycznie z nich powstają żyzne gleby, także gleby pyłowe. Trzeba podkreślić, że grunty lessowe są bardzo wrażliwe na nadmierne uwilgotnienie i procesy rozmywania cząstek mineralnych, czego efektem jest powstanie form sufozycznych.

8.2 UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Analizowany teren jest mało urozmaicony pod względem hipsometrycznym, wysokości bezwzględne wynoszą od 195 m n.p.m. do 197 m n.p.m. Obecne ukształtowanie terenu nie jest rezultatem uwarunkowań naturalnych, a przede wszystkim przekształceń antropogenicznych które dokonywały się w toku historycznego procesu zagospodarowania tego obszaru. Omawiany teren położony jest na wschodnim skraju nałęczowskiego płata lessowego, na wierzchowinie lessowej. Ukształtowanie omawianego obszaru jest mało zróżnicowane.

8.3 WODY PODZIEMNE

Według podziału na jednostki hydrogeologiczne Lublin położony jest w obrębie regionu lubelsko-radomskiego, podregionu lubelskiego, w regionie lubelsko-podlaskim i w mikroregionie centralnym. Obszar Lublina, jak i analizowanego terenu, prawie w całości znajduje się w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 406 o nazwie Niecka Lubelska. Zbiornik ten wymaga najwyższej (ONO) i wysokiej (OWO) ochrony. Rejon Lublina cechuje się występowaniem wód szczelinowo-warstwowych, które krążą w skałach węglanowych kredy i paleocenu. Wody warstwowe występują tylko w osadach czwartorzędowych wypełniających kopalne rynny erozyjne. Wody podziemne piętra kredowego, paleoceńskiego i czwartorzędowego tworzą jeden zbiornik, który hydraulicznie jest powiązany z wodami powierzchniowymi. Zasilanie poziomu paleoceńsko-kredowego odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych. Intensywność infiltracji zależy od stopnia izolacji wodonośca od powierzchni terenu. W lewostronnej części miasta, w obszarze płaskowyżu Nałęczowskiego, opóźnia ją izolująca warstwa lessu osiagająca miąższość około 20-25 m. Korzystniejsze warunki zasilania występują na obszarach odsłoniętego lub przykrytego cienką warstwą piasków polodowcowych wodonośca. Stwarza to jednak zagrożenie dla wód podziemnych z powodu łatwego przenikania zanieczyszczeń. Wysoka wodoprzepuszczalność utworów strefy aeracji stwarza korzystne warunki do uzupełniania zasobów wód podziemnych. Na wysoczyznach głębokość lustra wody wynosi 20-50 m, najniższe wartości spotyka się w dolinach rzecznych – poniżej 2 m ppt. Kilkudziesięcioletni pobór wód podziemnych dla potrzeb komunalnych i przemysłowych Lublina spowodował powstanie regionalnego leja depresyjnego. Jego powierzchnia wynosiła 180 km² (przy powierzchni miasta 147,5 km²) w roku 1995 przy poborze wody 44 ml m³/rok i zmalała w stosunku do roku 1992 o 21 km². Głębokość leja depresyjnego w centrach obniżen w rejonach głównych ujęć komunalnych przekracza 6 m. Zmniejszanie zasięgu leja depresyjnego w ostatnich latach jest wynikiem nieco wyższego zasilania atmosferycznego w półroczu zimowym, a także spadku zapotrzebowania na wodę z sektora

przemysłowego.

8.4 WODY POWIERZCHNIOWE

Na obszarze opracowania nie występują stałe wody powierzchniowe.

8.5 KLIMAT

Klimat obszaru opracowania jest określony na podstawie klimatu całego miasta. W pracy E. Romera „Regiony Klimatyczne Polski” obszar miasta Lublina zaliczony został do dzielnicy Chełmsko-Podlaskiej. Uściśleniem tej klasyfikacji jest podział wykonany w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS przez E. Michnę w oparciu o metodę izogradientów klimatycznych, według którego obszar miasta wchodzi w skład Nałęczowsko-Lubelskiej jednostki mezoklimatycznej. Charakteryzuje się ona następującymi parametrami meteorologiczno-klimatycznymi:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi $7,3^{\circ}\text{C}$,
- średnia lutego najzimniejszego miesiąca roku $4,0^{\circ}\text{C}$,
- średnia lipca najcieplejszego miesiąca roku $18,2^{\circ}\text{C}$,
- temperatury ekstremalne: absolutnego minimum -30°C , absolutnego maksimum 35°C ,
- okres bezprzymrozkowy wynosi 160-180 dni w roku,
- liczba dni z mrozem około 50,
- roczna suma opadów w granicach 550 mm a w okresie wegetacyjnym około 360 mm,,
- okres wegetacyjny trwa około 205 dni,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej 60-80 dni w roku (w ostatnich latach okres ten skrócił się około 30%).

Charakterystyki poszczególnych elementów meteorologicznych dokonane zostały na podstawie 30-letniej serii obserwacyjnej (1951 – 1980) w Obserwatorium Meteorologicznym UMCS w Lublinie. Dane te można uznać za reprezentatywne do celów urbanistycznych zarówno dla całego miasta jak centralnej części obejmującej rejon Podzamcza.

Warunki klimatyczne miasta kształtowane są przez ogólną cyrkulację napływających mas powietrza. Jest to powietrze polarno – morskie stanowiące 66% częstości występowania i powietrze polarno – kontynentalne z udziałem około 20% przypadków. Łącznie stanowi to około 90% występowania wszystkich mas powietrza. Największy wpływ na kształtowanie warunków pogodowych mają fronty atmosferyczne. Rozdzielają one różne masy powietrza napływające nad Lublin. W skali roku obserwuje się około 134 fronty. Średnio więc co trzeci dzień występuje pogoda frontowa (zmiana pogody). Najwięcej dni z frontami notuje się w listopadzie i grudniu, a najmniej w czerwcu i sierpniu. Wilgotność względna powietrza atmosferycznego na obszarze miasta kształtuje się na poziomie średnim w stosunku do innych regionów i wynosi średnio w roku 79%. W poszczególnych miesiącach kształtuje się w sposób następujący: maksymalna występuje w grudniu i styczniu 87 i 88 minimalna w maju 70%. W zimie charakteryzuje się największą wilgotnością względną 87%, latem i wiosną najniższą po 74%. W przebiegu dobowym minimum wilgotności przypada na wczesne godziny popołudniowe. W godzinach nocnych i rannych następuje znaczny jej wzrost w wyniku spadku temperatury. Najgorszymi warunkami wilgotnościowymi charakteryzują się tereny głęboko wciętych dolin, rzecznych wąwozów i obniżeń terenowych. Optymalne warunki wilgotnościowe występują na wierzchołkach.

Na zróżnicowanie termiczne wpływa również pogoda wyżowa: bezchmurna i bezwietrzna. W czasie dni bezchmurnych następują duże zróżnicowania temperatury między dniem i nocą. W nocy następuje duże wypromieniowanie ciepła przez grunt. Powoduje to odwrócenie normalnej stratyfikacji termicznej. Zjawiska inwersji termicznej najbardziej intensywnie zachodzą w obniżeniach terenowych. W czasie pogód sprzyjających wypromieniowaniu różnice temperatur między obniżeniami terenowymi a wyniesieniami mogą dochodzić do kilku stopni. Czas zalegania chłodnego powietrza zależy zarówno od warunków pogodowych jak i terenowych. Na przedłużenie czasu zalegania mas chłodnego powietrza mogą wpływać lokalne przeszkody terenowe (np. nasypy).

Powyższe omówienie sytuacji termicznej ma charakter ogólny i odnosi się do warunków klimatycznych całego miasta. Na omawianym terenie ulega ona pewnym wahaniom przede wszystkim ze względu na lokalizację obszaru opracowania w samym centrum miasta. Każde większe miasto stanowi tzw. „wyspę ciepła”, jest to zjawisko meteorologiczne polegające na termicznym uprzywilejowaniu przetrzeni miejskiej względem otaczających ją obszarów niezabudowanych. Wynika ono głównie z istotnej zmiany środowiska obszarów miejskich, co wpływa na przekształcenie ich właściwości: radiacyjnych (jak np. zmiana struktury promieniowania krótko- i długofalowego), termicznych (np. zwiększenie pojemności cieplnej), aerodynamicznych (np. spadek średniej prędkości wiatru) czy wilgotnościowych (np. spadek wilgotności względnej). Rozpatrując lokalne warunki termiczne można stwierdzić iż klimat analizowanego obszaru charakteryzuje się głównie wyższą temperaturą powietrza i niższą wilgotnością względną. Przyczyna utrzymania się wyższych temperatur wynika ze sposobu użytkowania gruntów w mieście to znaczy występuje minimalna ilość powierzchni biologicznie czynnej i duża ilość terenów utwardzonych, zabudowanych. Różnice temperatury między centrum a obszarami przyległymi najlepiej zauważane są w sezonie letnim w porze nocnej, kiedy nagrzane

betonowe powierzchnie zaczynają uwalniać ciepło, podwyższając lokalnie temperaturę powietrza. Podsumowując można stwierdzić iż najcieplejszy obszar miasta pokrywa się się zawsze rejonami najgęściej zabudowanymi w centrum miasta, gdzie ulice są wąskie, w których wymiana powietrza oraz straty radiacyjne ciepła zwłaszcza w nocy są najmniejsze.

8.6 GLEBY

Obszar opracowania, w klasyfikacji przyrodniczo – rolniczej (wg R. Turskiego, S. Uziaka i S. Zawadzkiego) zaliczony został do regionu przyrodniczo – rolniczego terenów wyżynnych. Gleby obszaru opracowania od wieków nie były użytkowane rolniczo. W procesie inwestycyjnym nastąpił trwały ubytek powierzchni biologicznie czynnej. Obecnie obszar opracowania ze względu na swoją lokalizację w samym centrum miasta, niemal w całości jest zurbanizowany. Większość powierzchni terenu jest utwardzona, a tylko w niektórych miejscach występują gleby tzw. urbanoziemne i industroziemne, które są wyłączone z użytkowania rolniczego.

8.7 ROŚLINNOŚĆ

Roślinność rzeczywista, czyli taka która obecnie zasiedla teren Lublina znacznie odbiega od potencjalnej. Widać to w szczególności, tam gdzie podłoże jest drastycznie zmienione wyniku napływu zanieczyszczeń lub usunięcia naturalnej pokrywy glebowej bądź nasypanie innego obcego materiału. Na obszarach zajętych przez gęstą zabudowę, czyli takich jak teren objęty zmianą studium, występuje wyspecjalizowana roślinność ruderalna. Na terenie miasta obszary o różnym stopniu odkształcenia roślinności układają się strefowo. Centrum miasta około 25% powierzchni miasta zajmuje strefa największych zaburzeń, która charakteryzuje się najsilniejszą antropopresją, gdzie gleby są znacznie przekształcone, a klimat jest typowo miejski. W tej strefie większa część powierzchni terenu jest niedostępna dla roślin. Na analizowanym terenie największe powierzchnie biologicznie czynne występują na Placu Czechowicza, na terenie klasztoru oo. Kapucynów oraz w pasie drogowym Zieleń przyuliczna jest najbardziej rozdrobnionym rodzajem zieleni w mieście. Szata roślinna jest tu dość uboga ze względu na eksploatację pasów ulicznych oraz częste prace ziemne związane z remontami i modernizacją uzbrojenia. Są to przede wszystkim trawniki z ewentualnymi nasadzeniami drzew i krzewów. Najliczniejszymi gatunkami drzew występującymi na omawianym terenie są jesiony amerykańskie i klony, które występują wzdłuż ulic, są to młode nasadzenia. W podwórkach kamienic występuje drobna zieleń w postaci pojedynczych drzew i krzewów. Najcenniejsza zieleń, ze względu na swój wiek, zlokalizowana jest na terenie klasztoru Kapucynów i na Placu Czechowicza. Analizowany obszar znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie głównego miejskiego skweru – Placu Litewskiego.

9 ISTNIEJĄCY STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

9.1 STAN JAKOŚCI POWIETRZA

Z Raportu o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2012 roku wynika, iż w Lublinie jakość powietrza nie wykazała istotnych przekroczeń uwzględniając zarówno kryteria niezbędne dla ochrony zdrowia, jak i ze względu na ochronę roślin. Przeprowadzona analiza poziomu stężeń zanieczyszczeń wykazała dobrą jakość powietrza. Stężenia większości zanieczyszczeń: benzenu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu PM_{2,5}, substancji zawartych w pyłe zawieszonym PM₁₀ (ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo/a/pirenu) i ozonu według poziomu docelowego dotrzymywały obowiązujące standardy. Przekroczenia dotyczyły tylko poziomu celu długoterminowego dla ozonu. Parametry dotyczące zanieczyszczeń powietrza według Raportu o stanie środowiska w mieście Lublin nie przekraczały norm i dla poszczególnych substancji wynosiły następująco:

- *dwutlenek azotu* – najwyższe średnie roczne stężenie zostało odnotowane w Aglomeracji Lubelskiej i wynosiło 22,8 µg/m³ (57% poziomu dopuszczalnego). Najwyższe stężenia 1-godz. zmierzono również na obszarach najbardziej zurbanizowanych, tj. w Lublinie przy ul. Obywatelskiej - 187,8 µg/m³ (93,9% dopuszczalnego),
- *dwutlenek siarki* - średnie roczne stężenia wynosiły maksymalnie 4,8 µg/m³. Nie występowały wartości stężeń 1-godz. i 24-godz. wyższe od dopuszczalnych. Maksymalne stężenie 1 godz. wynosiło 80,6 µg/m³ (23% poziomu dopuszczalnego) i najwyższe stężenie 24-godzinne – 47 µg/m³ (37,6% poziomu dopuszczalnego), wystąpiło w Lublinie przy ul. Obywatelskiej.
- *pył zawieszony PM* - prowadzone pomiary monitoringowe potwierdziły utrzymujące się zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀, jednakże w znacznie mniejszym zakresie. Przekroczenia nie występowały w okresie od maja do października. Zatem istotną przyczyną przekroczeń stężeń 24-godzinnych była emisja pyłu i jego prekursorów ze spalania paliw na cele grzewcze oraz emisja z transportu, przy występujących niekorzystnych warunkach meteorologicznych (niska temperatura, mała prędkość wiatru). Stężenia średnie roczne pyłu PM₁₀ na wszystkich stanowiskach dotrzymywały obowiązujące standardy i wynosiły od 28,3 µg/m³ do 33,8 µg/m³,
- *pył zawieszony PM_{2,5}* - Stężenia średnie roczne pyłu PM_{2,5} w 2012 r. na wszystkich stanowiskach pomiarowych były na zbliżonym poziomie i wynosiły od 20,4 do 22,4 µg/m³, tj. do 89,6% poziomu dopuszczalnego. Rok 2012 był pierwszym od uruchomienia pomiarów pyłu PM_{2,5}, w którym nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego na żadnym stanowisku.

- *benzen* - na stanowisku pomiarów automatycznych w Lublinie przy ul. Obywatelskiej stężenie średnie obliczone z okresu od 9.08.2012 r. z przerwami do końca 2012 r. wynosiło $2,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Powyższa wartość została obliczona przy przeważającej ilości wyników z miesięcy zimowych, które charakteryzują się wyższymi stężeniami w roku. Stężenie średnie z okresu 1.10.- 31.12.2012 r. wynosiło $2,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- *ołów* - Średnie roczne stężenie ołowiu wynosiło $0,0059 \mu\text{g}/\text{m}^3$ co stanowi 1,2% poziomu dopuszczalnego.
- *tlenek węgla* - maksymalna średnia 8-godzinna wynosiła $5\,805,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 58% poziomu dopuszczalnego i była na poziomie tego wskaźnika wyznaczonego dla 2010 i 2011 roku.
- *arsen* - Stężenie arsenu wynosiło $0,46 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 7,7% poziomu docelowego.
- *kadm* - kadmu $0,33 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 6,6% poziomu docelowego.
- *nikiel* - niklu $0,77 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 3,9% poziomu docelowego.
- *benzo/a/piren* - stężenia benzo/a/pirenu jako wskaźnika WWA, oznaczane w pyłe PM₁₀, nie przekraczały poziomu docelowego. Wszystkie wartości średnie zawierały się w przedziale od $0,43 \text{ ng}/\text{m}^3$ do $0,84 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Na jakość powietrza na terenie objętym zmianą studium, duży wpływ mają lokalne źródła emisji, a przede wszystkim duże natężenie ruchu pojazdów. Obszar opracowania graniczy z najważniejszą ulicą w mieście - Krakowskim Przedmieściem, na którym odbywa się dość intensywny ruch komunikacyjny. Dodatkowy ładunek zanieczyszczeń pochodzi z zabudowy mieszkaniowej, która korzysta z indywidualnych źródeł ciepła. Ze względu na lokalizację badanego terenu w centralnej części miasta nawet najmniejsze źródło zanieczyszczeń powietrza może być znaczące, a zwłaszcza w warunkach inwersji termicznej.

9.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Najistotniejszymi oddziaływaniami antropogenicznymi występującymi na analizowanym obszarze są uciążliwości akustyczne. Hałas środowiskowy jest to hałas występujący w środowisku zewnętrznym, powstały w wyniku działalności człowieka. Klimat akustyczny Lublina, a zwłaszcza analizowanego obszaru kształtowany jest przede wszystkim przez hałas komunikacyjny. Omawiany teren zlokalizowany jest przy głównej ulicy Lublina (Krakowskie Przedmieście), będącej głównym szlakiem turystycznym prowadzącym w kierunku najcenniejszych zabytków architektonicznych miasta. Ze tego względu położenie analizowanego terenu w samym centrum usług miejskich jest jednym z czynników wzmożonego ruchu komunikacyjnego w tym rejonie.

Ogólnie poziom hałasu na całym analizowanym obszarze jest dość duży i wynosi 60-65 dB. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, szpitale i domy opieki społecznej, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, z tego względu na analizowanym terenie nie zostały zarejestrowane przekroczenia poziomu hałasu. Natomiast według Rozporządzenia Ministra Środowiska dopuszczalny poziom hałasu na terenach w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100-tys. mieszkańców wynosi 65 dB, więc poziom hałasu na obszarze objętym projektem planu mieści się w normie, a wzdłuż najbardziej obciążonych hałasem dróg dominuje zabudowa usługowa, natomiast zabudowa mieszkaniowa z usługami w parterach występuje jedynie wzdłuż ulicy T. Kościuszki, gdzie emisja hałasu z ruchu kołowego jest niewielka.

Hałas kolejowy i przemysłowy analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem uciążliwości tego rodzaju hałasu.

9.3 STAN WÓD

W rejonie Lublina głównym poziomem wodonośnym są utwory kredowo-paleoceńskie, budują go spękane utwory węglanowe górnej kredy i dolnego paleocenu o korzystnych warunkach hydrogeologicznych ze względu na wysokie współczynniki filtracji i dużą miąższość warstwy wodonośnej. Wody podziemne krążące w skałach kredy i paleocenu odznaczają się wysoką jakością. Mają skład chemiczny typowy dla zbiorników wytworzonych w skałach kredowych. Są to wody głównie wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe o odczynie obojętnym lub lekko alkalicznym, wody bezbarwne, bez zapachu, mineralizacji ogólnej 300-500 mg/dm³ i temperaturze około 9°C, średnio twarde i twarde, niekiedy z podwyższoną zawartością żelaza i manganu. Stężenia takich substancji jak chlorki, siarczany, mangan czy azotany są niewielkie i znacznie poniżej wartości dopuszczalnych przez polską normę określającą parametry wody pitnej.

Reasumując należy stwierdzić, iż wody paleoceńsko - kredowe są dobrej jakości i należą do I i II klasy. Wody I klasy nie wymagają uzdatniania, natomiast wody II klasy wymagają prostego uzdatniania ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu. Aby utrzymać wysoką jakość wód podziemnych niezbędne jest właściwe zagospodarowanie stref ochronnych ujęć wód. Główny użytkowy poziom wodonośny związany jest ze szczelinowymi utworami kredy górnej. W obrębie obszaru Lublina, poziom ten ma zróżnicowaną odporność na zanieczyszczenia, pochodzące głównie z powierzchni terenu. Zagrożenie dla jakości wód stanowią przecieki z kanalizacji sanitarnej i deszczowej, nieszczelnych szamb, paliw, miejsc składowania surowców przemysłowych i odpadów. Teren objęty opracowaniem jest w całości skanalizowany i ścieki odprowadzane są do komunalnej oczyszczalni.

Uwzględniając charakter wodonośca, rodzaj izolacji od powierzchni terenu, głębokość występowania głównego poziomu wodonośnego i obecność ognisk zanieczyszczeń została wykonana mapa stopnia zagrożenia przez Państwowy Instytut Geologiczny. Teren miasta został wyodrębniony jako obszar o bardzo wysokim stopniu zagrożenia ze względu na wysoki stopień urbanizacji, płytkie występowanie warstwy wodonośnej, intensywną eksploatację wód podziemnych i dużą ilość ognisk zanieczyszczeń.

Jakości wód powierzchniowych nie podlega ocenie ponieważ na analizowanym terenie nie występują.

9.4 STAN GLEBY I POWIERZCHNI ZIEMI

Gleba jest ważnym elementem środowiska przyrodniczego, w którym mogą gromadzić się znaczne ilości zanieczyszczeń, które są emitowane do innych geokomponentów środowiska. Ponadto w przeciwieństwie do zanieczyszczeń powietrza i wody, zanieczyszczenia gleby zalegają w niej bardzo długo - setki lat. Obecnie obszar opracowania ze względu na swoją lokalizację w samym centrum miasta, w całości jest zurbanizowany. Na obszarach zainwestowania miejskiego występują gleby antropogeniczne tzw. urbanoziemy i urbisole, które są wyłączone z użytkowania rolniczego. Gleby te cechuje umiarkowana, bądź niska żyzność, odczyn słabo kwaśny i niska odporność na degradację chemiczną. Właściwości gleb antropogenicznych są zbliżone do naturalnych gleb inicjalnych lub gleb słabo wykształconych. Są to gleby w większości całkowicie zniszczone ponieważ większość powierzchni terenu jest utwardzona. Gleby miejskie ulegają przeobrażeniom (degradacji) poprzez oddziaływanie chemiczne takie jak: zasolenie, zakwaszenie, alkalizacja i nagromadzenie metali ciężkich.

Do najważniejszych czynników powodujących degradację powierzchni ziemi, obniżających wartość użytkową gruntów i pogarszających warunki przyrodnicze należy przekształcenie terenów niezurbanizowanych na zainwestowane. Teren objęty zmianą studium jest już w całości zainwestowany i powierzchnia ziemi nie ulegnie dalszym znaczącym przekształceniom.

10 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt studium zakłada wyznaczenie strefy rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w rejonie ulic Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków i Tadeusza Kościuszki. Nie zrealizowanie ustaleń projektu studium nie będzie powodowało zmian w środowisku. Stan środowiska pozostanie niezmienny z zachowaniem dotychczasowego użytkowania.

11 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Obecnie obowiązujący dokument Studium w obszarze zmiany przewiduje intensywną urbanizację oraz rozwój funkcji centrotwórczych w ramach strefy ośrodka usług ponadnormatywnych, który zlokalizowany jest w strefie koncentracji obiektów kultury. Zmiana polega na wprowadzeniu strefy rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Stan środowiska w aspekcie przewidywanego znaczącego oddziaływania będzie zależny od realizacji programu usługowego, które wprowadzają nowe ustalenia studium. Ponieważ studium dopuszcza w obszarze 5.UC, realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² określenie stanu środowiska w stopniu szczegółowym i precyzyjnym będzie możliwe po wykonaniu ewentualnego raportu oddziaływania na środowisko dla konkretnej inwestycji o określonych parametrach. Należy jednak prognozować, że w przypadku realizacji tego typu obiektów nastąpi zmiana w środowisku przyrodniczym.

12 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

12.1 OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach obszarów opracowania nie występują obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- obszary prawnie chronione w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000,
- lasy,
- udokumentowane zasoby surowców naturalnych.

12.2 OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE INNYCH PRZEPISÓW

W obszarze objętym projektem zmiany studium występują obiekty chronione zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i są nimi:

- częściowo (ul. Kapucyńska) w obszarze Pomnika historii tj. historycznego zespołu urbanistyczno – architektonicznego,
- obszarowy wpis do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego zespołu urbanistycznego Starego Miasta i Śródmieścia (nr A/153 i A/915),
- obszar stanowiska archeologicznego AZP 77-81/14-3B.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego ustanowione są obszary ochronne Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Spośród występujących na terenie województwa lubelskiego Głównych Zbiorników Wód Podziemnych do szczególnej ochrony, poprzez ustanowienie obszarów ochronnych, wskazany jest między innymi GZWP nr 406 (Lublin) w obrębie którego znajduje się Lublin, a więc również obszary opracowania.

12.3 POZOSTAŁE ELEMENTY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO

W granicach opracowania nie występują lasy, wody powierzchniowe oraz udokumentowane zasoby surowców naturalnych.

13 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mają swoje odzwierciedlenie w prawie polskim i tworzonych na podstawie tego prawa dokumentach. Polska jako kraj należący do Unii Europejskiej ma obowiązek przestrzegania przepisów prawa wspólnotowego. Szczególne znaczenie posiada ustanowienie obszarów Natura 2000, jednakże na terenie objętym planem obszary Natura 2000 nie występują. Ochrona środowiska kieruje się zasadą zrównoważonego rozwoju i jest ustawowym obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

W roku 2001 została uchwalona przez Sejm II Polityka Ekologiczna Państwa jako dokument kierunkowy dla następnych Programów Ochrony Środowiska szczebli wojewódzkich,

powiatowych i gminnych, w której sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadów produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopalin, jakości powietrza, ograniczenia hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Aktualnie obowiązuje nowa Polityka Ekologiczna Państwa na latach 2009-2012 z perspektywą, do roku 2016. Późniejsze programy ochrony środowiska wszystkich szczebli odnosiły się do analogicznego zakresu celów dla ochrony środowiska. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007÷2015 wstępnie zaakceptowana przez Radę Ministrów w dniu 27 czerwca 2006 r. nie odniosła się do problematyki ochrony środowiska.

Niezależnie od planów, programów i strategii krajowych dokumentami obowiązującymi dla całego terytorium kraju są ustawy i rozporządzenia. Wśród ogromnej ilości ustaw dotyczących problemów ochrony środowiska jako całości i jego elementów takich jak wody, powietrze, gleby itd. należy wymienić:

- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- ustawę dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawę dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
- ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Oprócz grupy wymienionych powyżej ustaw istnieje ogromna ilość rozporządzeń dotyczących bezpośrednio lub pośrednio ochrony środowiska. Jednak nie widzi się potrzeby w tym miejscu wymieniania tych rozporządzeń.

Na szczeblu województwa podstawowym dokumentem dotyczącym problematyki ochrony środowiska jest program ochrony środowiska dla Województwa Lubelskiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Na szczeblu najniższym są dokumenty, polityki i programy gminne (Strategia Rozwoju Gminy, Program ochrony Środowiska, Plan gospodarki odpadami, itp.).

14 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

14.1 OGÓLNE USTALENIA ZMIANY STUDIUM

Obecnie obowiązują następujące ustalenia studium:

- teren intensywnej urbanizacji,
- obszar rozwoju funkcji centrotwórczych (centrum miasta),
- strefa ośrodka usług ponadpodstawowych,
- strefa ochrony konserwatorskiej.

W granicach zmiany studium wprowadzony zostaje obszar rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

Projekt studium określa:

- metodę strategii przyjętą w opracowaniu studium
- kierunki rozwoju, w tym: funkcje wyższego rzędu, kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej,
 - sfera społeczna,
 - ochrona środowiska kulturowego,
 - środowisko przyrodnicze,
 - rekreacja, turystyka, rolnictwo,
 - baza ekonomiczna i ekonomika miasta,
 - infrastruktura techniczna,
 - elementy warunkujące koordynację rozwoju miasta i jego otoczenia,
 - scenariusze szans i zagrożeń,
 - rozwój relacji zewnętrznych,
 - wskaźniki i standardy.

Na obszarach będących przedmiotem studium nie występują tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów, w tym tereny górnicze, a także narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Analizowany projekt zmiany studium zawiera ustalenia w zakresie przeznaczenia terenu, kształtowania przestrzeni zgodnie zasadami ładu przestrzennego, obsługi i zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną, obsługi komunikacyjnej oraz zasad ochrony środowiska.

14.2 SZCZEGÓŁOWA PROGNOZA WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

Zmiana studium jest nie wielka i dotyczy uzupełnienia treści obowiązującego studium z doprecyzowaniem zasad kształtowania polityki przestrzennej. Zmiana polega na wprowadzeniu strefy rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w rejonie ulic Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków i Tadeusza Kościuszki. Ustalenia planistyczne projektu zmiany studium pozostają bez wpływu na stan środowiska w stosunku do ustaleń poprzednio obowiązującego studium ponieważ zmiana jest w usankcjonowaniu stanu istniejącego, obecny budynek PDT-u posiada powierzchnię sprzedaży ok. 4000 m². Ewentualna realizacja nowej zabudowy w tym rejonie nie powinna znacząco oddziaływać na środowisko gdyż obszar ten już obecnie jest znacznie przekształcony.

14.3 WPŁYW USTALEŃ STUDIUM NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA - Na badanym terenie nie występują obszary i obiekty chronione. Szata roślinna terenu objętego zmianą studium jest dość uboga, ze względu na lokalizację w centrum miasta i intensywną urbanizację. Jedyne obszary biologicznie czynne to plac Czechowicza i teren klasztoru o.o. Kapucynów, oraz niewielkie powierzchnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych w postaci zieleni niskiej i średniowysokiej i w podwórkach oraz wewnątrz kwartału. Realizacja ustaleń projektu zmiany studium może spowodować bardzo niewielkie zmniejszenie powierzchni czynnej biologicznie w skali miasta i nie będzie mieć wpływu na różnorodność biologiczną. Podsumowując, obszar objęty zmianą studium nie stanowi istotnego elementu w systemie ekologicznym miasta i nie posiada znaczącego wpływu na stan tego systemu.

LUDZIE - Ze względu na zaspokojenie potrzeb człowieka, tj. dostępu do usług, pracy, komunikacji, projektowane zmiany studium wpływają korzystnie na człowieka. Wprowadzenie ładu przestrzennego i zwiększenie estetyki oraz funkcjonalności badanego obszaru ma pozytywny skutek na stan i warunki życia ludzi. W przypadku realizacji projektu zmiany studium i ewentualnych inwestycji zgodnych z ustaleniami zmian studium komfort życia mieszkańców wzrośnie.

ZWIERZĘTA I ROŚLINY – W odniesieniu do obecnie obowiązujących ustaleń studium, projekt zmiany studium nie ma wpływu na szatę roślinną oraz zwierzęta (brak oddziaływania).

WODA – Obszar zmiany studium posiada pełną infrastrukturę sanitarną, a teren w większości jest utwardzony (izolacja gruntów). Ze tego względu przedostanie się ewentualnych zanieczyszczeń do gruntu, a następnie do wód podziemnych jest zminimalizowane (brak oddziaływania).

POWIETRZE – . Możliwość lokalizacji nowych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych może spowodować wzmożony ruch komunikacyjny w tym obszarze a co za tym idzie wzrost zanieczyszczeń powietrza i zwiększony hałas. Przy czym w studium zapisano w podrozdziale 3.2.10.1.2 Komunikacja – cele operacyjne: „Usprawnienie inżynierii ruchu komunikacyjnego w mieście poprzez uspokojenie ruchu w Śródmieściu, i ograniczenie dostępności komunikacji indywidualnej obszaru Centrum” (np. poprzez przygotowywane do domknięcia obwodnice śródmiejska i miejską) przy równoczesnym „wprowadzeniu priorytetów w ruchu dla komunikacji zbiorowej”. Realizacja tych ustaleń studium poprzez odpowiednie uwzględnianie ich w planach miejscowych powinna skutkować odciążeniem komunikacyjnym tego obszaru i przynajmniej w części zrekompensować wzrost natężenia ruchu samochodowego który mógłby powstać w wyniku realizacji nowej zabudowy. Jedynie ze względu na możliwe inwestycje (w postaci budowy nowych budynków), możliwe jest czasowe zwiększenie zapylenia powietrza. (oddziaływanie niekorzystne, krótkoterminowe).

POWIERZCHNIA ZIEMI - Obecnie, ze względu na duże zainwestowanie terenu, zarówno pokrywa glebowa, jak i ukształtowanie terenu, są już silnie przekształcone. W związku z tym projekt zmiany studium nie będzie mieć wpływu na zmianę stanu pokrywy glebowej i rzeźbę obszaru. Z tego względu nie przewiduje się znaczących zmian stanu powierzchni ziemi w przypadku zmiany studium analizowanego obszaru ponieważ teren ten jest już od wielu lat zurbanizowany. (brak oddziaływania).

KRAJOBRAZ - Ustalenia zmiany studium wpłyną korzystnie na krajobraz, wprowadzając ład przestrzenny na omawianym obszarze. Estetyka miasta zostanie poprawiona poprzez:

- wykorzystanie walorów istniejącego krajobrazu,
- wymóg wysokich walorów planistycznych, architektonicznych i estetycznych dla nowych elementów zagospodarowania,
- podnoszenie atrakcyjności zabytkowej części miasta poprzez różnicowanie funkcji obiektów i dostosowywanie ich do współczesnych potrzeb mieszkańców,
- uporządkowanie reklam, ze szczególnym uwzględnieniem reklam i nośników reklamowych sytuowanych w zabytkowej części miasta,
- rewaloryzację zdegradowanego zagospodarowania,

(oddziaływanie korzystne, długoterminowe).

- **ZASOBY NATURALNE** – na omawianym obszarze nie występują zasoby naturalne. (brak oddziaływania).

ZABYTKI – Ustalenia projektu zmiany studium kładą istotny nacisk na ograniczenie negatywnego charakteru presji urbanistycznej. Obszar objęty zmianą studium to miejsce reprezentatywne na którym zlokalizowane są obiekty zabytkowe. Ponadto najbliższe sąsiedztwo zawiera liczne obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego oraz objęte inną formą ochrony konserwatorskiej. Usytuowanie obiektów wielkopowierzchniowych w tym rejonie miasta może niekorzystnie wpłynąć na jego wizerunek i historyczną funkcję terenu najbliższego sąsiedztwa. Ze tego względu zmiana studium wprowadza ustalenia mające na celu zachowanie harmonii w krajobrazie architektonicznym poprzez:

- dostosowanie form architektonicznych, charakteru i wysokości zabudowy obiektów kubaturowych do specyfiki miejsca, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- podnoszenie atrakcyjności zabytkowej części miasta poprzez różnicowanie funkcji obiektów i dostosowywanie ich do współczesnych potrzeb mieszkańców (oddziaływanie korzystne, długoterminowe).

Szczegółowo wpływ zmiany studium w kontekście obiektu wielkopowierzchniowego na zabytki omówiono w rozdziale 14.5.

14.4 WPŁYW USTALEŃ ZMIANY STUDIUM W KONTEKŚCIE OBIEKTU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO NA STAN ŚRODOWISKA (ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLIMATU AKUSTYCZNEGO).

Projekt zmiany studium wprowadza możliwość lokalizacji obiektu wielkopowierzchniowego o powierzchni handlowej powyżej 2000m². Uciążliwości wynikające z tego typu lokalizacji można podzielić na dwa rodzaje:

- uciążliwości w fazie budowy,
- uciążliwości w fazie eksploatacji.

Realizacja tego typu obiektu będzie obejmować przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też tego typu centra usługowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą będą wymagać wydania odpowiednich decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Na etapie zmiany studium trudno jest określić wielość oddziaływań, w tym również oddziaływań akustycznych, gdyż studium jako dokument kierunkowy określa bardzo ogólnie strategię rozwoju, nie wnikając w szczegółowe dane techniczne obiektu. Położenie w centrum miasta Rodzaj użytych technologii wskazanych w projekcie budowlanym ujawni wielkość ewentualnych uciążliwości. Dlatego też obraz oddziaływań na środowisko najlepiej ukaże wymagany dla tego typu obiektów raport oddziaływania na środowisko konkretnego obiektu, opisanego w projekcie budowlanym.

Nie mniej należy spodziewać się przede wszystkim oddziaływań akustycznych. Kwestie związane z ochroną przeciwhałasową reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska w/s dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz ze zmianą wprowadzoną w 2012 r. Zgodnie z

przywołanym aktem prawnym na terenie objętym projektem zmiany studium obowiązujące następujące progi hałasu: 65 dB w dzień i 56 dB w nocy dla zagospodarowania terenu zabudową mieszkaniową wielorodzinną i mieszkaniowo – usługową.

Z projektu zmiany studium należy domniemać, że tego typu ustalenia mogą pojawić się w opracowywanym na podstawie studium planie. Wielkopowierzchniowy obiekt o pow. handlowej powyżej 2000m². będzie głównie źródłem hałasu z dwóch powodów:

- generowania uciążliwości poza obiektem wielkopowierzchniowego (a spowodowanym jego lokalizacją) – z powodu wzmożonego ruchu samochodowego, zarówno osobowego jak i ciężarowego – związanego z dostawą towarów w przypadku gdy w obiekcie będą znajdować się usługi handlu, a nie wyłącznie usługi z zakresu administracji;
- generowania uciążliwości przez sam obiekt z racji instalacji technicznych obiektu (wentylacja, klimatyzatory, maszynownie itp.) bez względu na rodzaj działalności w obiekcie.
- generowanie wibracji z powodu ruchu samochodowego jak i urządzeń technicznych,

Analizując powyższe należy stwierdzić, że obiekt ten będzie generował wszystkie wymienione rodzaje uciążliwości. Ponieważ w sąsiedztwie obecnie znajduje się zabudowa mieszkaniowa, należy zwrócić uwagę aby ustalenia planistyczne w projekcie planu brały pod uwagę zastosowanie rozwiązań technicznych w przypadku podwyższonych poziomów hałasu i pozostawienia funkcji mieszkaniowej, bądź stopniową likwidację lokali mieszkalnych na rzecz usług. Specyfika miejsca ma tutaj duże znaczenie. Zabudowa w obszarze objętym zmianą studium jest dość zwarta, intensywna, a budynki stanowią swoistą barierę akustyczną. Znaczenie ma również wysokość obiektu wielkopowierzchniowego. Korzystne byłoby aby jego wysokość nie była niższa niż otaczających kamienic. Instalacje hałasotwórcze, lokalizowane na dachach w tego typu obiektach i osłonięte dodatkowo ekranami akustycznymi, bądź obudowane w sposób dźwiękochłonny, nie powinny stanowić uciążliwości dla ludzi zamieszkujących sąsiednie budynki, nawet na ostatnich kondygnacjach. Ze względu na brak znajomości rodzaju urządzeń, technologii i rodzaju działalności w obiekcie, można jedynie przypuszczać jaki rodzaj uciążliwości wystąpi. Dodatkową uciążliwością związaną z hałasem są wibracje, mogące oddziaływać niekorzystnie zarówno na ludzi, jak i na budynki w najbliższym otoczeniu.

Równocześnie realizacja zapisanego w studium ograniczania indywidualnego ruchu samochodowego w ścisłym centrum miasta jak i podnoszenie jakości nawierzchni dróg i ulic poprzez dostosowanie technologii wykonawstwa do potrzeb spodziewanych wielkości i rodzaju ruchu w mieście powinno ograniczyć wzrost uciążliwości akustycznych związanych z ruchem samochodowym powstałym w wyniku lokalizacji nowej zabudowy.

14.5 WPŁYW USTALEŃ ZMIANY STUDIUM W KONTEKŚCIE OBIEKTU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO NA ZABYTKI

Wpływ ustaleń studium na zabytki w postaci lokalizacji obiektu wielkopowierzchniowego w tak bliskim sąsiedztwie będzie wiązało się z analogicznymi uciążliwościami wymienionymi wyżej. Rodzaj działalności i ewentualny wzrost ruchu kołowego może spowodować nadmierny hałas i związane z nim wibracje, co jest najbardziej uciążliwe dla obiektów zabytkowych. Nadmierne wibracje mogą spowodować ingerencje w konstrukcje budynku, zmiany naprężeń, osuwanie się ścian, pękanie, odpadanie fragmentów elewacji. Dlatego też ważne jest lokalizowanie dojazdów do obiektu wielkopowierzchniowego w miejscu gdzie najmniej jest budynków zabytkowych, lub gdzie osłonięte są inną zabudową.

Stwierdza się, że faza budowy może generować największe uciążliwości dla zabytków, z powodu naruszania profilu glebowego i zmian w gruncie spowodowanych głębokimi wykopami. W przypadku realizacji wielopoziomowego parkingu podziemnego będzie to miało szczególne znaczenie. Może to spowodować naruszenie stabilności kamienic. Prace budowlane winny wziąć to pod uwagę.

Drugi rodzaj oddziaływania na zabytki ma charakter krajobrazowy. Gabaryty obiektu wielkopowierzchniowego mogą zakłócić cenną ekspozycję, zarówno z bliskiej odległości jak i z dalszych miejsc. Dopiero na etapie sporządzania planu miejscowego, na podstawie tegoż studium, określone zostaną parametry budynku wielkopowierzchniowego. Ważne jest również aby wszelkie urządzenia techniczne umieszczone na dachu nie stwarzały dysonansu widokowego, nie stały się dominantą, czy rażąco wybijały się w krajobrazie.

Reasumując, zmiana studium jako dokumentu kierunkowego, jest zbyt ogólna aby stwierdzić dokładnie jaki wpływ będzie miała lokalizacja obiektu wielkopowierzchniowego. Niewątpliwie raport oddziaływania na środowisko, tworzony na podstawie projektu budowlanego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określi dokładnie zagrożenia wynikające z tak dużej inwestycji w tym miejscu.

14.6 USTALENIA ODDZIAŁUJĄCE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Brak oddziaływań na obszary Natura 2000 ze względu na położenie w znacznej odległości od tychże obszarów.

14.7 WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA CELE ŚRODOWISKOWE DLA JEDNOLITYCH WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH, OKREŚLONYCH W „PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA WISŁY”;

Przypadkowe skażenia środowiska gruntowo-wodnego (zidentyfikowane zagrożenia nadzwyczajne – wg raportów o stanie środowiska WIOŚ) w wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany studium praktycznie nie istnieją.

Kwestia jednolitych wód podziemnych została opisana w rozdziale 9.4 *Stan wód*.

W mniejszym stopniu zagrożenie mogą stanowić rozszczelnienia instalacji, przewodów, rurociągów przesyłowych. Proponowane ustalenia zmiany studium ograniczają działania polegające na nielegalnych zrzutach czy ponadnormatywnej emisji, odnosząc się do standardów jakości środowiska i konieczności wykonania odpowiedniej infrastruktury, z tego względu niebezpieczeństwo zagrożenia dla jednolitych wód praktycznie nie istnieje. Jedynie w przypadkach wymienionych na początku, w postaci awarii może mieć miejsce. Jeśli chodzi o pobór wód i eksploatację wód w przypadku realizacji ustaleń zmiany studium należy spodziewać się niewielkiego wzrostu poboru w stosunku do obecnego użytkowania. Jest to związane przede wszystkim z programem usług wielkopowierzchniowych obiektu handlowego o powierzchni powyżej 2000 m², gdzie następuje stały pobór wody.

Racjonalna gospodarka wodą, którą zauważa się w ostatnich latach może zniwelować ten proces. Generalnie na obszarze miasta zauważono już tę tendencję spadkową, o czym świadczy zmniejszający się systematycznie zasięg leja depresyjnego w obrębie miasta. Zdecydowana większość wody przeznaczana była na cele przemysłowe. Spadek zużycia wody związany jest z racjonalizacją jej zużycia w przemyśle, likwidacją nadmiernie wodochłonnych technologii, zmniejszaniem strat wody w sieciach wodociągowych. Ustalenia planistyczne muszą być zgodne z założeniami innych programów i strategii odnoszących się do kwestii rozwoju oraz wymogów ochrony środowiska narzuconych w tych dokumentach. Reasumując, nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentami wyższego rzędu a projektem zmiany studium.

15 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU POBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W projekcie zmiany studium zawarte są rozwiązania eliminujące i ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko poprzez:

- zachowanie istniejących wartości przyrodniczych, ochronę widoków i walorów krajobrazu,
- odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z regulacjami obowiązującymi w tym zakresie na terenie miasta – ustala się obowiązek selektywnej zbiórki odpadów i uwzględnienie potrzeb terenowych dla selektywnego gromadzenia odpadów,
- zalecenie stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących emisję zanieczyszczeń do powietrza,

Projekt zmiany studium podtrzymuje ustalenia sankcjonujące ogólne zasady i kierunki zagospodarowania obowiązujące obecnym dokumentem studium.

16 PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ZAWARTYCH W PROJEKcie ZMIANY STUDIUM

Rozwiązania zaproponowane w projekcie zmiany studium są wynikiem analiz wielu propozycji rozwiązań podczas procesu projektowania. Po analizie wariantowej jest wybierany ten wariant projektu, który spełnia najbardziej optymalne rozwiązania. Dlatego też przedstawiony projekt zmiany studium potraktowany został jako rozwiązanie najbardziej optymalne.

17 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm). Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje w swym zakresie problematykę wskazaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zgodnie z art. 57 i 58 w/w ustawy. Informacje zawarte w prognozie dotyczą podstawy do wykonania prognozy jakim jest przystąpienie do sporządzenia projektu zmiany studium. Ponadto obejmuje metodykę sporządzania, na podstawie materiałów wyjściowych, opisu charakterystyki obszaru opracowania oraz ustalenie wpływu zaproponowanych funkcji na stan środowiska w przypadku zrealizowania i niezrealizowania ustaleń planistycznych. Odniesienie do obszarów Natura 2000 ma charakter ogólny, ze względu na brak ich występowania w obszarze opracowania. Prognoza przedstawia stan środowiska przyrodniczego na podstawie opracowań wyjściowych oraz charakterystykę środowiska przyrodniczego obejmującą poszczególne komponenty środowiska takie jak budowa geologiczna, rzeźba, klimat, fauna i flora. W prognozie zostały przedstawione ustalenia zaproponowane w projekcie zmiany studium.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Lublin zainicjowana uchwałą nr 1073/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki. W obowiązującym Studium obszar objęty zmianą położony jest na terenie intensywnej urbanizacji, w ośrodku usług ponadpodstawowych oraz w obszarze rozwoju funkcji centrotwórczych (centrum miasta). Zmiana spowodowana jest koniecznością

doprecyzowania zasad kształtowania polityki przestrzennej dla niewielkiego obszaru położonego w rejonie ulic: Krakowskie Przedmieście, Kapucyńska, Prezydenta Gabriela Narutowicza, Peowiaków, Tadeusza Kościuszki w dokumencie studium. Zmiana jest nie wielka i polega na wprowadzeniu strefy rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Ustalenia planistyczne projektu zmiany studium pozostają bez wpływu na stan środowiska w stosunku do ustaleń poprzednio obowiązującego studium ponieważ zmiana jest usankcjonowaniem stanu istniejącego ponieważ obecny budynek PDT posiada powierzchnię sprzedaży ok. 4000 m², jest więc wielkopowierzchniowym obiektem handlowym. Zmiana studium spowodowana jest koniecznością doprecyzowania zasad kształtowania polityki przestrzennej, a także ma celu poprawę estetyki miasta poprzez uzyskanie harmonii oraz niepowtarzalnego, indywidualnego wyrazu przestrzennego przedmiotowego obszaru. Ponadto lokalizacja strefy rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w tym miejscu jest działaniem zmierzającym do rewitalizacji Śródmieścia i ma zapobiec postępującemu zjawisku „wymierania” centrum miasta.

Podsumowując nie stwierdzono negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze projektu zmiany studium. Wprowadzona zmiana ma charakter drobnej korekty, uzupełnienia obowiązującego dokumentu Studium, a ponieważ Ustawodawca w art.28 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyodrębnia zasady sporządzania od trybu sporządzania opracowań planistycznych (zasady określa ustawa w art.10 i 15, natomiast tryb jest określony odpowiednio w art.11 i 12 oraz w art.17-20), zatem nie ma podstaw do utożsamiania merytorycznego zakresu studium ze zmianą studium, a co za tym idzie - zmiany całego dokumentu. Zgodnie z art.27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiana studium lub planu miejscowego następuje w takim trybie, w jakim są uchwalane. Prognozowany wpływ ustaleń studium może być jedynie w formie ogólnej ze względu na charakter dokumentu studium jako dokumentu kierunkowego, strategicznego. Natomiast projekty planów miejscowych tworzonych na podstawie tego studium zawierają konkretne rozwiązania i dokładne parametry, co umożliwia dokładniejsze stwierdzenie wpływu ustaleń planistycznych na stan środowiska, zasoby przyrodnicze i mieszkańców miasta. Ponadto wielkopowierzchniowe obiekty handlowe wymagać będą raportów oddziaływania na środowisko, po wskazaniu projektu budowlanego i konkretnych rozwiązań technicznych. Studium stanowi dokument o bardziej ogólnym charakterze, wobec czego prognozowany wpływ jego ustaleń może stanowić uogólnienie. W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdza się, zaproponowane w studium zmiany będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu). Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, istotnego zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru. Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich zasad zagospodarowania w planach tworzonych w zgodności ze studium. Efektywne i pełne wdrożenie ustaleń zagospodarowania przestrzennego powinno stanowić wystarczające zabezpieczenie przed

potencjalnymi negatywnymi, przyszłymi zmianami w środowisku przyrodniczym, a celem uzyskania pewności, że projektowane funkcje nie oddziałują negatywnie na środowisko, jest ustalenie obowiązku monitoringu.

WYŁOŻENIE DO WGLĄDU PUBLICZNEGO W DNIACH OD 05.09.2014 R. DO 26.09.2014 R.